

Miten asemoidut tulevaisuuden palvelukarttaan? - Itsearviointityökalu Sininauhaliiton jäsenjärjestöille

Järjestöjen toimintaympäristö on muutoksessa. Muutokset liittyvät hyvinvointialueiden tehtäviin, työllistämistä koskevan lainsäädännön muutoksiin sekä STEA-avustusten uudistuksiin. Tämän lomakkeen tarkoituksena on herättää ajatuksia tulevaisuudesta, tukea strategista suunnittelua ja auttaa asemoimaan yhdistyksenne toimintaa tulevaisuuden toimintarakenteisiin.

Täyttämisohteet:

- Lomake sopii itsenäisesti tai ryhmätyönä työstettäväksi Sininauhaliiton jäsenjärjestöjen johdolle ja hallituksille.
- Lue kysymys ja vastaa kysymykseen rastittamalla teille sopiva vastausvaihtoehto. Kirjaa samalla viimeiseen sarakkeeseen ajatuksia, oivalluksia ja muistiinpanoja. Tarkoituksena on, että lomakkeessa syntyy koonti yhdistyksenne tarpeista sekä muistilista siitä, mitä asioita yhdistyksen olisi hyvä jatkokehittää.
- Oivalluksen hetkiä työstöön! Jos sinulla herää kysymyksiä siitä, kuinka Sininauhaliitto voisi olla järjestösi tukena jatkotyöstössä, voit olla yhteydessä Sininauhaliiton jäsenjärjestötukeen. Yhteystiedot löydät osoitteesta <https://www.sininauhaliitonjasenet.fi/i ihmiset/>

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömme tulisi tehdä?
1. Onko teillä yksi tai useampi palkattu työntekijä?					
2. Onko teillä VAIN erilaisin avustuksin rahoitettua toimintaa? <i>Sininauhaliiton jäsenyhteisöt saavat erilaisia avustuksia rahoittaakseen toimintaansa. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) rahoittaa monenlaisia kehittämishankkeita. EU rahoittaa myös Euroopan sosiaalirahaston turvin osallisuutta, työllisyyttä ja alueellista kehittymistä edistävää toimintaa ns. ESR-avustuksin.</i>					

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömmme tulisi tehdä?
<p>3. Onko teillä palvelutuotantoa?</p> <p><i>Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueet ovat kunnista ja valtiosta erillinen julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialue järjestää lailla sille säädetyt tehtävät. Lakisääteisiä tehtäviä ovat sosiaali- ja terveyden huollon ja pelastustoimen järjestäminen.</i></p>					
<p>4. Tuotatteko hoidollista palvelua?</p> <p><i>Hoidollisilla palveluilla tarkoitetaan erilaisia hoivan ja huolenpidon palveluja, joilla on jokin erityispiirre. Hoidolliset palvelut luetaan sosiaali- ja terveyspalveluihin, jotka hyvinvointialue tulevaisuudessa kilpailuttaa. Olemassa olevat sopimukset kuntien kanssa päättyvät sote-palvelujen järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille.</i></p>					
<p>4.1. Jos tuotatte hoidollista palvelua, oletteko tehneet toimintasuunnitelmaa hoidollisten palvelujen osalta?</p> <p><i>Hoidollisten palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille, jotka kilpailuttavat palvelut. Pienet toimijat voivat olla palveluntarjoajana yhteistyössä isompien toimijoiden kanssa tai tarjota palvelua itsenäisenä palveluntuottajana.</i></p>					

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömme tulisi tehdä?
<p>5. Tuotatteko asumisen palveluja?</p> <p><i>Asumispalvelut ovat sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja, joiden järjestämisvastuu on nyt kunnilla.</i></p>					
<p>5.1. Jos tuotatte asumisen palveluita, oletteko ryhtyneet tarvittaviin toimenpiteisiin asumispalvelujen tuottamiseksi tulevaisuudessa?</p> <p><i>Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta ja näin ollen asumispalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Hyvinvointialueet hankkivat asumispalvelujen tarjoajat hankintalain mukaisesti. Palveluntuottajalta vaaditaan kilpailutus- ja hankintaosaamista, palvelujen kuvaamis- ja hinnoitteluosaamista, henkilöstön pätevyysvaatimusten ymmärtämistä sekä yhteistyötä palvelujen tuottamiseksi muiden toimijoiden kanssa.</i></p>					
<p>6. Onko teillä työllistämistoimintaa?</p> <p><i>Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) antaa tukea työttömälle henkilölle työnhakuun. TE-toimisto neuvoo ja tukee myös työnantajia. TE-palvelut ovat Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) alaista toimintaa. Työkokeilussa henkilö voi selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojaan tai mahdollisuuksiaan palata työelämään. Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistämisen edistämiseksi tarkoitettu harkinnanvarainen rahallinen tuki, jolla TE-</i></p>					

<p>palvelut korvaa työnantajalle osan työttömän työnhakijan palkkauskustannuksista. Sininauhaliiton jäsenyhteisöjen toteuttamaa työllistämistoimintaa ovat mm. työkokeilu ja palkkatukityö.</p> <p>Tiedoksi: Palkkatukilaki on uudistumassa, hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2022 ja sen on suunniteltu tulevan voimaan vuoden 2023 alusta. Kolmannen sektorin palkkatukeen (100 % tuki) ollaan tekemässä ainakin valtioneuvoston päätöksen mukaisia muutoksia. Suomen Hallitus on myös päättänyt jatkaa valmisteluja Te-palvelujen siirtämisestä kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2024 aikana. Seuraa palkkatuki uudistuksen ja TE-palvelujen valmistelua liittymällä Sininauhaliiton työllisyysasiantuntijan verkostoon.</p>					
<p>Kysymys</p>	<p>Kyllä, tämä on kunnossa</p>	<p>Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä</p>	<p>Ei, tämä on kunnossa</p>	<p>Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä</p>	<p>Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömmme tulisi tehdä?</p>
<p>7. Onko teillä kuntouttavassa työtoiminnassa olevia?</p> <p>Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain 14 §:n mukainen sosiaalipalvelu. Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu niille henkilöille, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön. Kuntouttavan työtoiminnan laissa säädetään siitä, kenelle kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään. Kuntouttava työtoiminta on toissijainen palvelu TE-palveluihin nähden.</p>					

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömme tulisi tehdä?
<p>7.1. Oletteko huomioineet tulevan muutoksen kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseksi tulevaisuudessa?</p> <p><i>Kuntouttava työtoiminta siirtyy hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Kuntouttavan työtoiminnan lainsäädäntöä päivitetään vastaamaan uusia toimijoita, kun hyvinvointialueet aloittavat ja myöhemmin kun valmisteilla oleva työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kunnallisille työvoimaviranomaisille toteutuu. Hyvinvointialueet hankkivat palveluntarjoajat hankintalain mukaisesti.</i></p>					
<p>8. Oletteko miettineet jonkin toiminnan tuotteistamista?</p> <p>Muuttuvassa tilanteessa on mahdotonta tietää, mitkä toiminnot pysyvät jatkossa avustettuina, ja mitkä siirtyvät palveluiksi. On mahdollista, että jotkut toiminnot (esimerkiksi päiväkeskustoiminta) siirtyvät jatkossa ostopalvelutoiminnaksi.</p>					
<p>9. Onko teillä tulevaisuuden suunnitelma sen suhteen, miten nykyisin kunta-avustuksen turvin toteutettua toimintaa rahoitetaan jatkossa?</p> <p><i>Monet sosiaali- ja terveysjärjestöt saavat kunnilta avustusta toimintaansa kuten päiväkeskuksen ylläpitämiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyessä kunnilta hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle tämän avustuksen saaminen muuttuu ja voi vaikeutua tai jopa lakata kokonaan.</i></p>					

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömme tulisi tehdä?
<p>10. Onko teillä tarkoitus rahoittaa toimintaa tulevaisuudessa STEA-avustuksen turvin ja oletteko varautuneet STEAn avustuskriteerien ja avustustason mahdollisiin muutoksiin?</p> <p><i>Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA on vastannut siitä, että Veikkauksen tuottoja on käytetty tulokselliseen kansalaisjärjestötoimintaan. Yhteys Veikkauksen tuottojen ja avustusten väliltä katkeaa vuoden 2024 alusta ja avustusjärjestelmää uudistetaan. Näiden muutosten myötä STEA-avustusten kriteerit ja määrät voivat muuttua oleellisesti.</i></p>					
<p>11. Jos yhdistyksellänne on päiväkeskustoimintaa, onko teillä tulevaisuuden suunnitelmaa päiväkeskuksen tulevaisuuden toimintaedellytysten osalta?</p> <p><i>Päiväkeskustoiminta voi tulevaisuudessa olla sosiaalihoitolaissa määriteltyä sosiaalisen kuntoutuksen palvelua. Hyvinvointialueet hankkivat palvelut hankintalain mukaan ja päiväkeskusten tuotteistamiseen voin jo alkaa valmistautumaan.</i></p>					
<p>12. Oletteko tehneet suunnitelmaa tulevaisuuden toiminnastanne rahoituksen näkökulmasta?</p>					

Kysymys	Kyllä, tämä on kunnossa	Kyllä, mutta haluaisimme kehittää tätä	Ei, tämä on kunnossa	Ei, mutta haluaisimme kehittää tätä	Omat ajatukset ja muistiinpanot – mitä järjestömme tulisi tehdä?
<p>13. Koetteko, että yhteistyökumppanuutenne ovat riittäviä ja tarkoituksenmukaisia?</p> <p><i>Tulevaisuudessa yhteistyön merkitys korostuu erityisesti kattavampien alueellisten palvelujen näkökulmasta, mutta myös synergiaetujen vuoksi. Yhteistyö yhdistää voimavaroja ja tuo säästöjä niin talouteen kuin jaksamiseenkin. Toimintaympäristön analyysi ja sidosryhmäkartoitus auttavat hahmottamaan alueellista toimintaa ja yhteistyönmahdollisuuksia.</i></p> <p>Tiedoksi: Sininauhaliitto tukee tulevaisuuteen asemoitumisessa jäsenyhteisöjään opastamalla alueellisten toiminta-analyysien ja sidosryhmäkartoitusten teossa.</p>					